

УДК 330.322:330.341.1

Шитікова Л.В.¹, Полукетов І.А.²

¹ канд. економ. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. ФЕУЗ-519 НУ «Запорізька політехніка»

ІНВЕСТИЦІЙНІ ІНСТРУМЕНТИ ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙ

Під терміном фінансування інновацій розуміється забезпечення інноваційної діяльності різними ресурсами, до яких можна включити не тільки кошти, а й інші капітальні вкладення, основні та оборотні кошти, майнові права та нематеріальні активи, кредити, позики та застави.

Приплив капіталу в інновації спрямований на впровадження нових технологічних рішень у діяльність компаній та підприємств.

Такі інвестиції можуть здійснюватися в двох формах: інвестиції на придбання інноваційної технологічної продукції, рішень, ліцензій, патентів; інвестування у розробку інноваційних продуктів [**Ошибка! Источник ссылки не найден.**, с. 19].

Фінансування інновацій у розвинених країнах ділиться між державними та приватними джерелами, що характерно для багатьох країн Західної Європи та США [**Ошибка! Источник ссылки не найден.**, с. 112].

В інноваційній діяльності форми та джерела фінансування розрізняють за видами власності, рівнями власників та ступенем централізації [**Ошибка! Источник ссылки не найден.**, с. 450].

Існує велика кількість форм фінансування інновацій: фінансування з боку держави; акціонерне фінансування; систему банківських кредитів; венчурне фінансування; систему лізингу; форфейтинг, який характеризується як форма кредитування операцій, що належать до категорії зовнішньоторговельних; змішаних варіантах фінансування.

Джерелом, що відіграє важливу роль у питанні стимулювання інновацій є держава. Держава може надавати як пряму, так і непряму підтримку. До бюджетних способів фінансування відносяться: субсидії та гранти. До позабюджетних належать: банківські кредити, власні кошти, спеціалізовані та благодійні фонди тощо.

Також крім вищевказаних методів підтримки інноваційної діяльності існує: залучення приватних кредитів, інноваційний ваучер, лізинг, факторинг, інноваційний грант, пільгове кредитування, венчурне фінансування.

Венчурне фінансування є довгостроковими високоризиковими фінансовими інвестиціями приватного капіталу в акціонерний капітал новостворених підприємств [**Ошибка! Источник ссылки не найден.**]. Інвестиційні надходження до венчурних фондів здійснюються не тільки великими організаціями, а також фондами пенсійного страхування, страховими компаніями, державними та приватними фондами підтримки та розвитку малого бізнесу.

Світовий досвід показує, що в розвинених країнах форми і інструменти державної підтримки інноваційної діяльності постійно оновлюються та водночас оптимізуються. З цієї причини багато держав насамперед звертають увагу на формування фінансових механізмів, які дозволяють полегшити комерціалізацію отримуваних наукових знань.

Збільшується кількість програм виділення грантів для проведення початкових дослідних робіт з проєктів, розширюється практика створення цільових приватно-державних венчурних фондів.

Найбільш поширеним у сфері інновацій приватним джерелом фінансування є довгострокове фінансування компаній: акції, повернення прибутку, боргові зобов'язання, фінансові установи та лізингове фінансування.

В Україні, на жаль, основним джерелом фінансування інновацій залишається власний капітал підприємств. Доступність та оптимальна структура джерел фінансування інновацій визначається різними аспектами: характером реалізованих інноваційних проектів; стадією та етапом інноваційного циклу; соціально-економічною значимістю та фінансово-економічною привабливістю проекту; ступенем залучення підприємства до інноваційного процесу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Свідер О. П. Практичне застосування методики інтегральної оцінки ефективності прямого іноземного інвестування на промислових підприємствах Поділля. Економічна теорія та історія економічної думки. 2016. № 3 (03). С. 9-14.
2. Манаєнко І. М. Фінансування інноваційної діяльності підприємств: українські реалії та досвід ЄС. Економіка та управління підприємствами. 2018. №15. С. 109-115.
3. Колодяжна І. В. Джерела фінансування інноваційної діяльності підприємств України. Економіка і суспільство. 2017. №9. С. 448-453.
4. Венгер В. В. Вектори стимулювання фінансування інноваційної діяльності в металургійній галузі України. Ефективна економіка. 2022. №2.